

Klímatűrő növényzet fontossága a jövő gazdálkodásában és a hétköznapokban

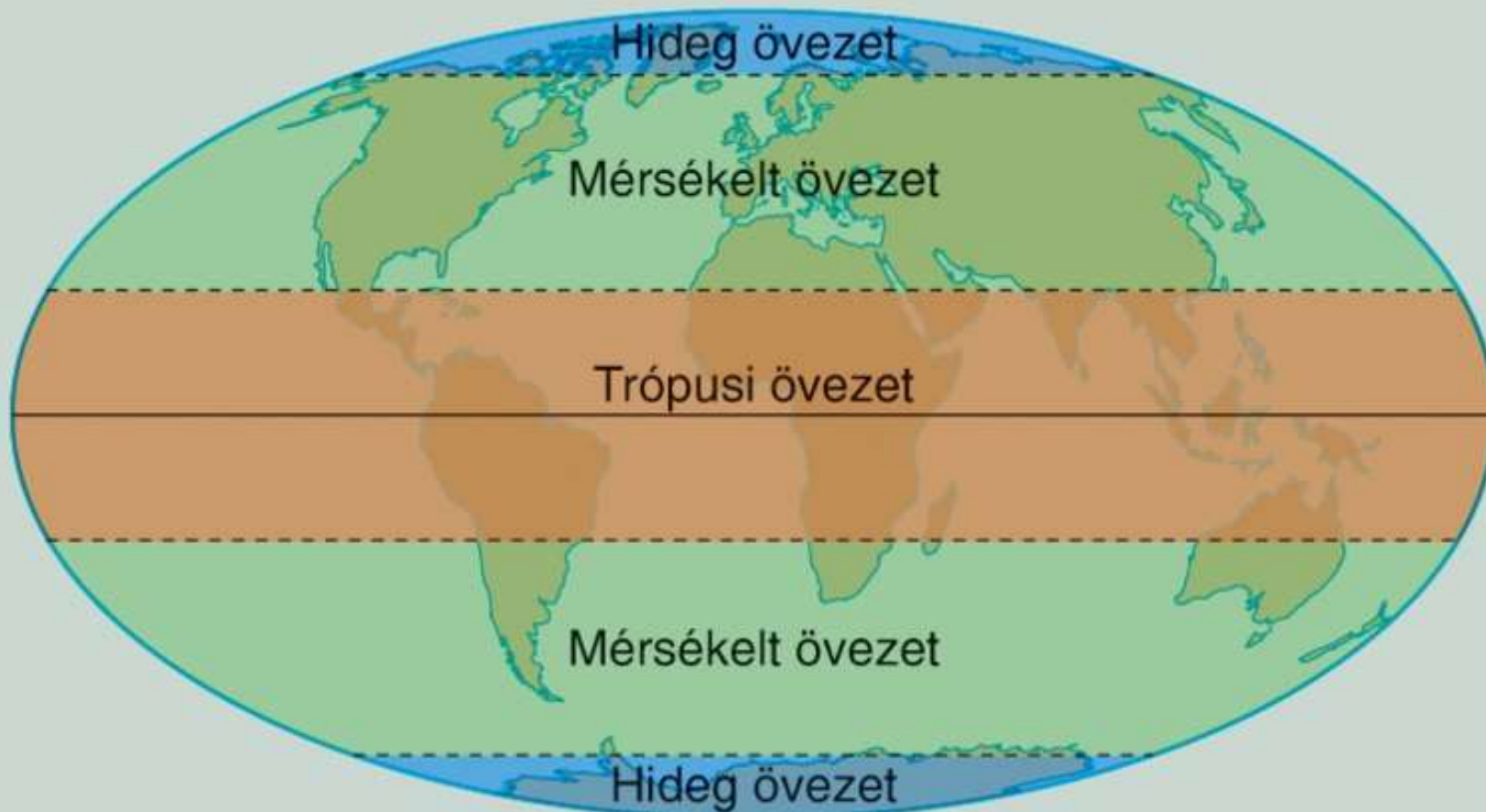
Dr. Kulcsár László

Sárvár, 2017.09.03.

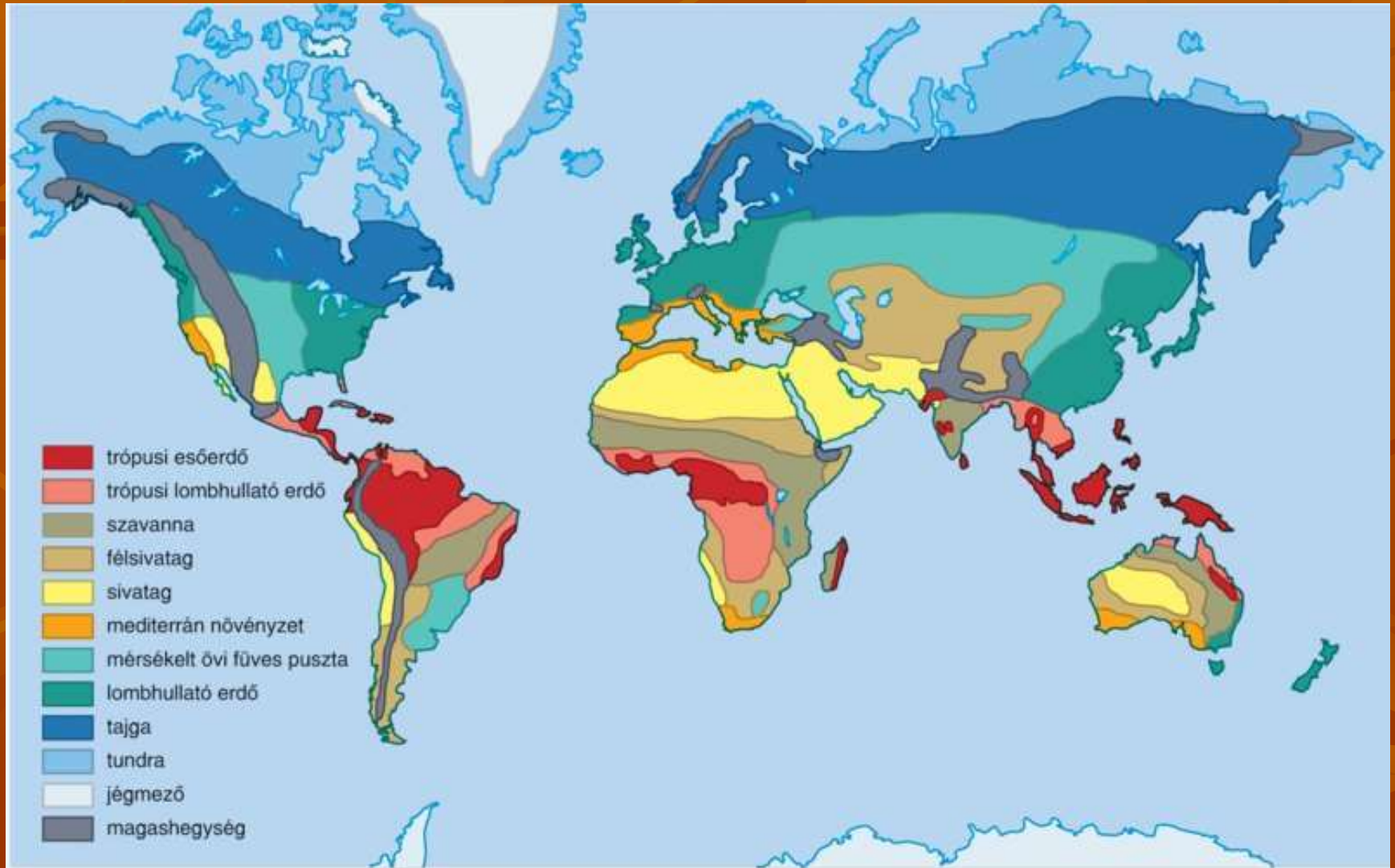
Az éghajlat és a növényzet

- A növényzet életfeltételeit a környezeti tényezők közül az éghajlat (pl. hőmérséklet, csapadék, páratartalom, besugárzás, évszakok váltakozása...) alapvetően meghatározzák
- Egy területen mindig az adott éghajlathoz alkalmazkodott növényzet (vegetáció) fordul elő
- Globális mértékben a Föld felszínén egy sajátos mintázat figyelhető meg, amit a zonalitásnak nevezünk (klímazonalitás, növényzeti övezetesség)

A Föld főbb klímaövezetei

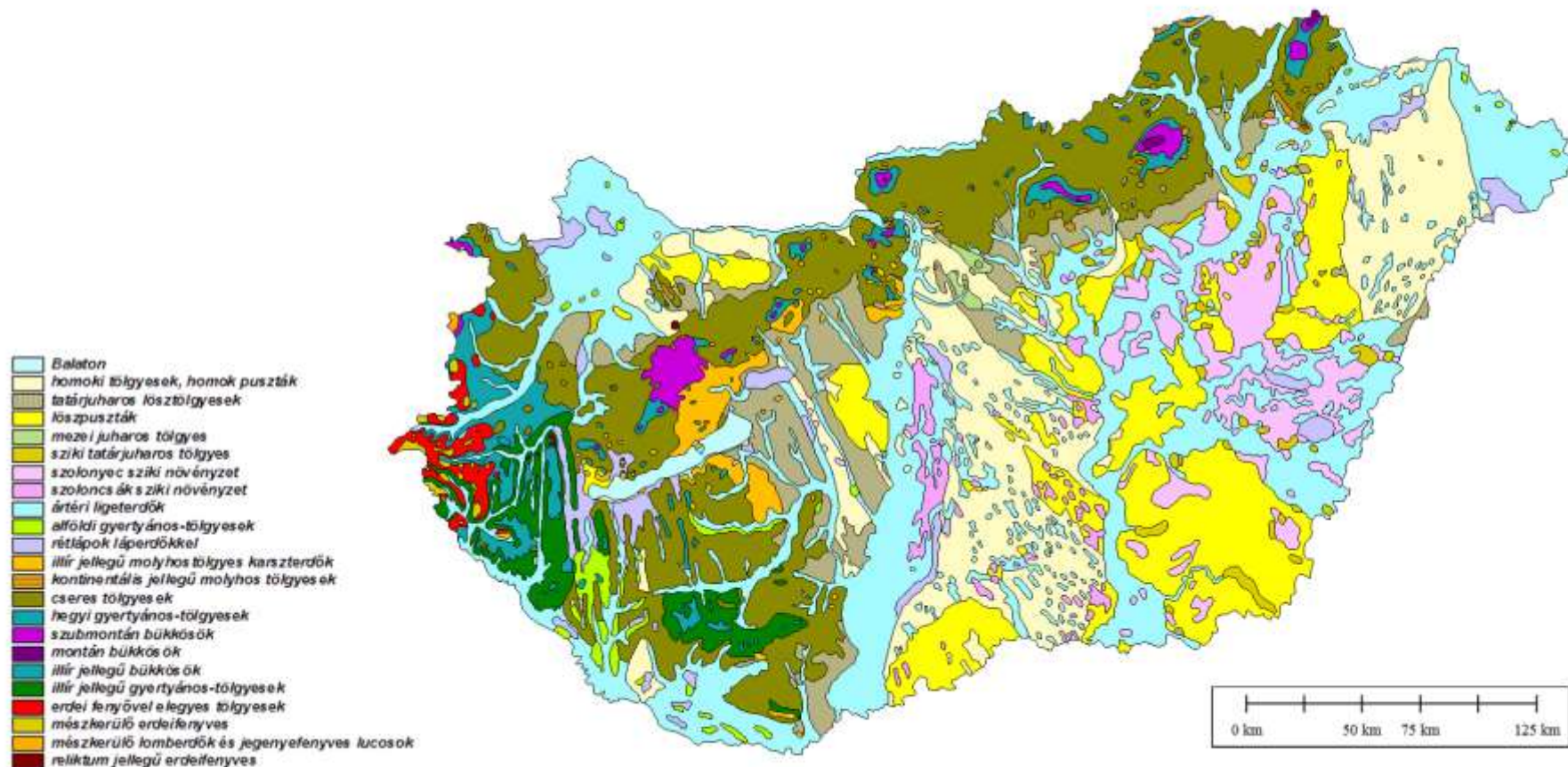


A Föld növényzeti övezetessége



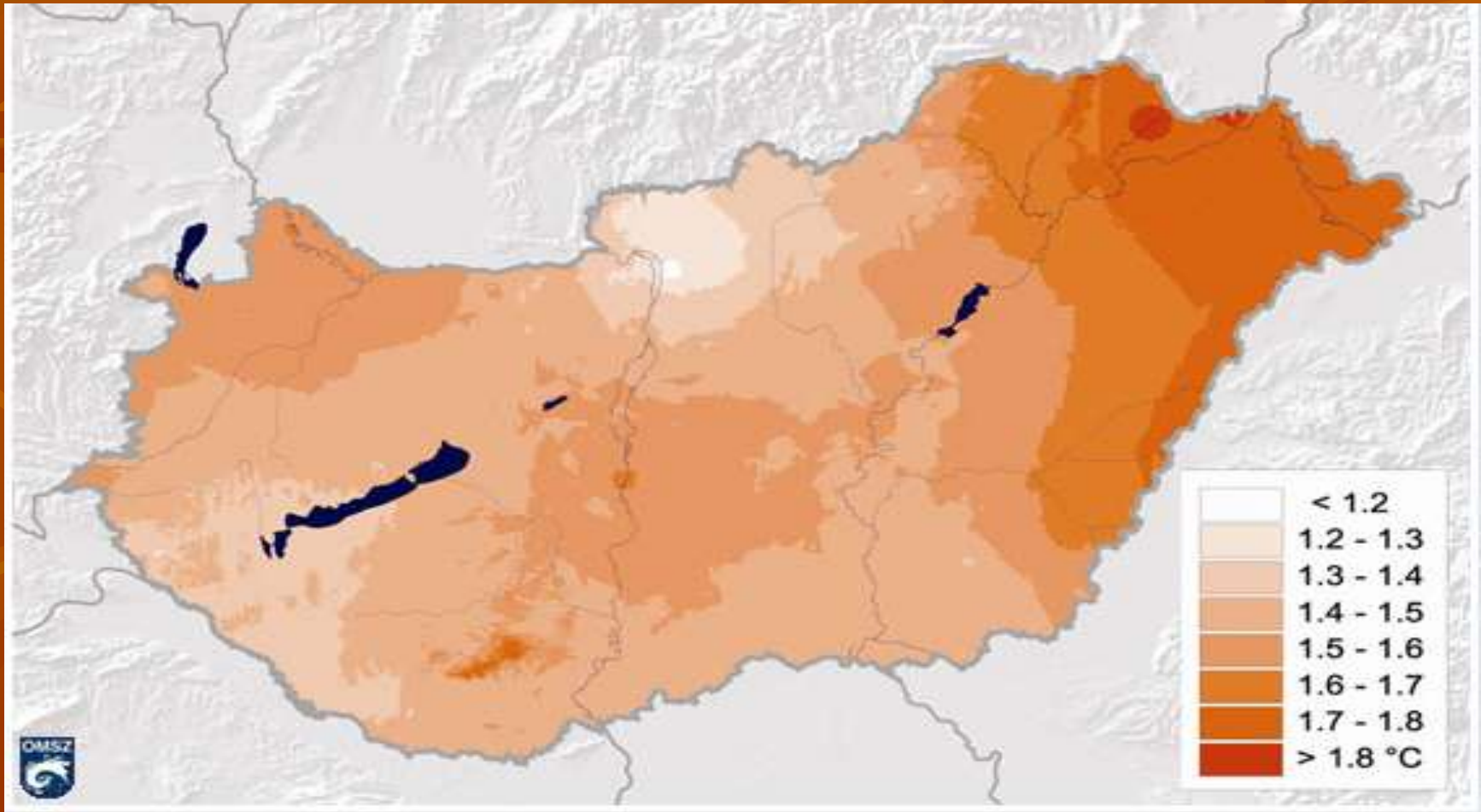
Magyarország klímazonális növénytakarója

Természetes növénytakaró - Zólyomi Bálint (1989)



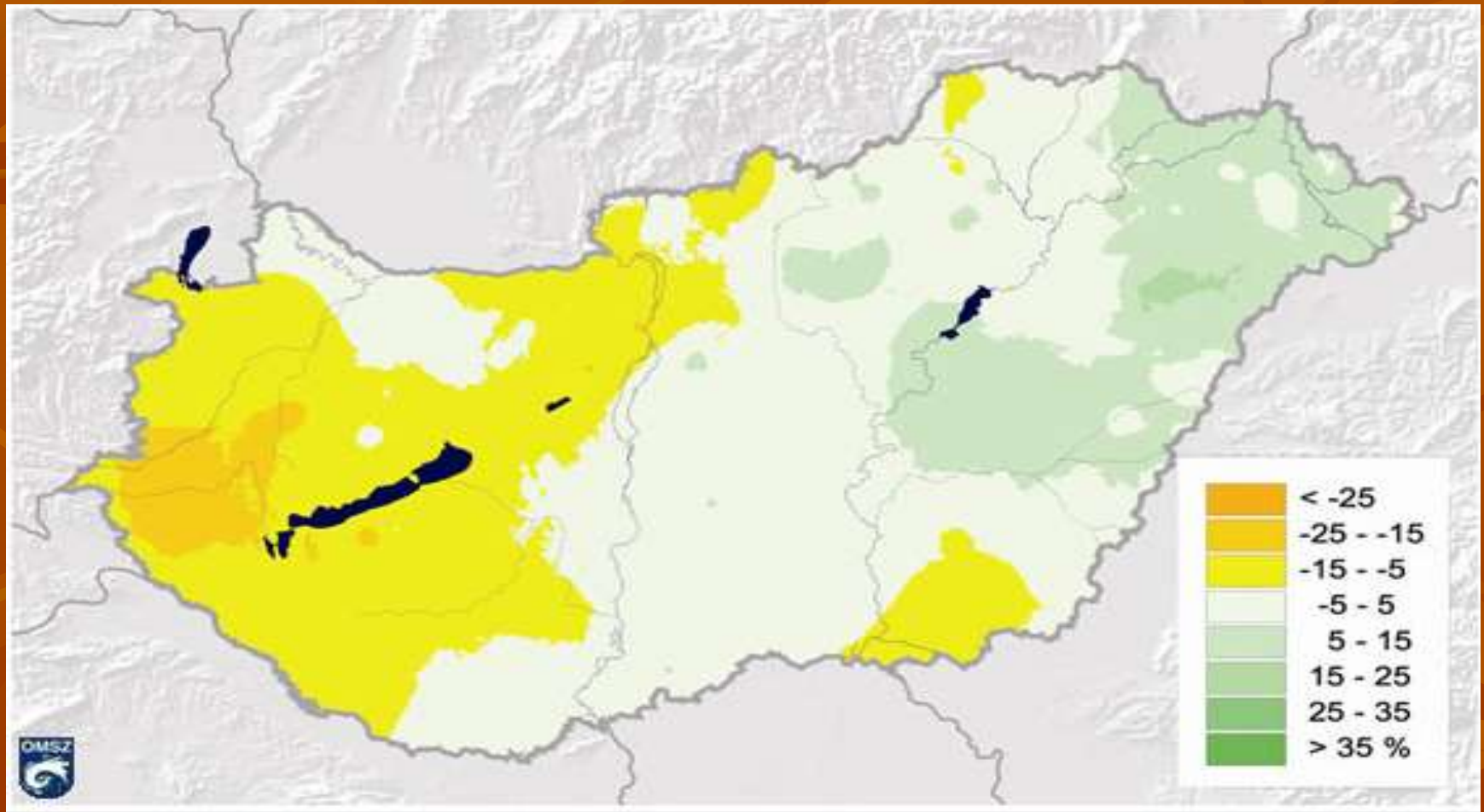
Klímváltozás Magyarországon 1.

Az éves középhőmérsékletek változásának területi eloszlása 1980-2009 között (Forrás OMSZ)

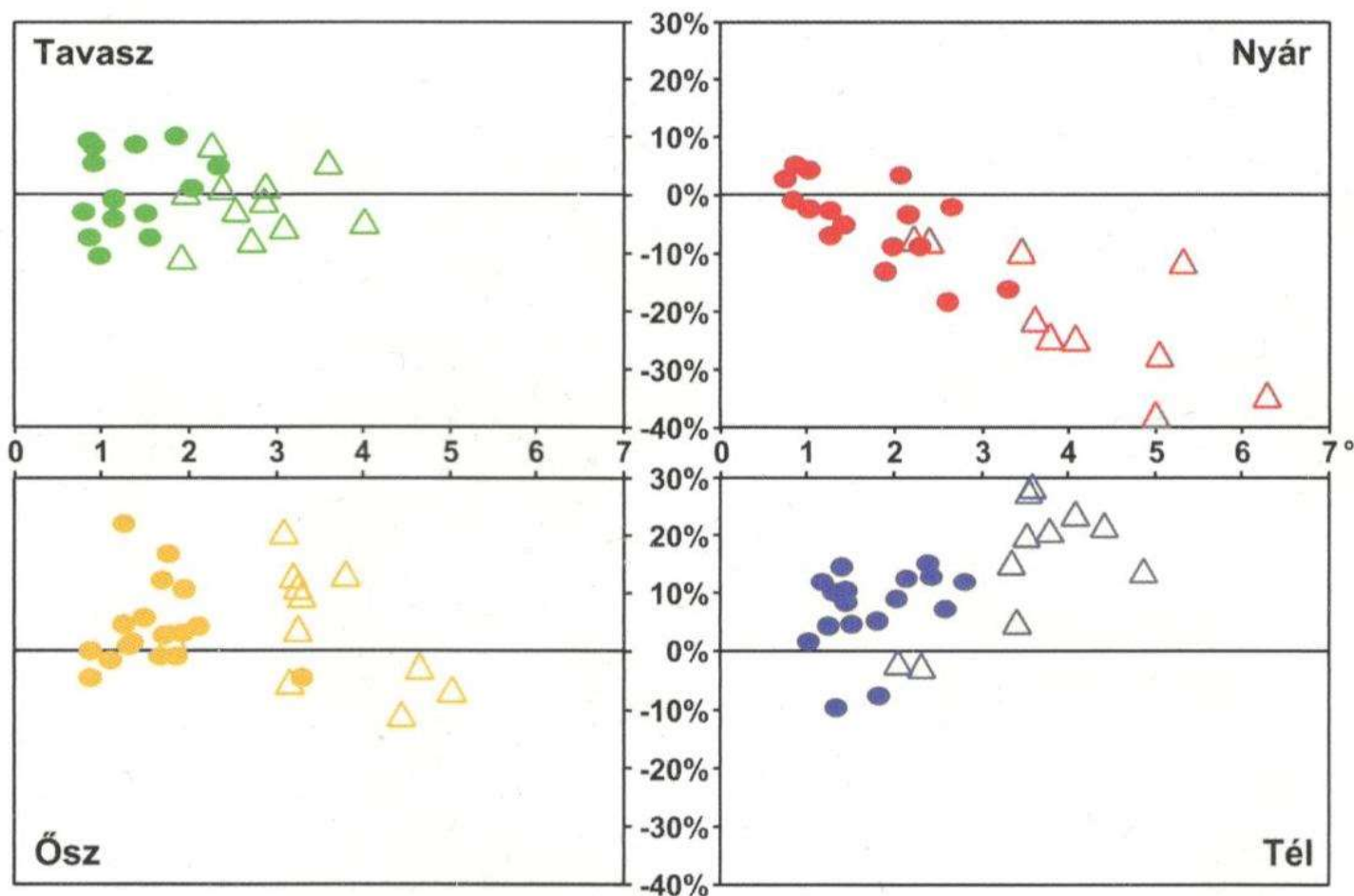


Klímváltozás Magyarországon 2.

Az éves csapadékösszeg %-os változása 1960-2009 között (Forrás OMSZ)



A klímamodellek előrejelzése a Kárpát-medence klímaváltozására a 2010-2050 és 2071-2100 közötti időszakokra (Referencia 1960-1990)



A klímamodellek előrejelzése a Kárpát-medence klímaváltozására

- **tavasszal és ősszel** a melegedés dominál, míg a csapadékviszonyokban nem várható szignifikáns változás
- **nyáron** egyértelműen melegebb és szárazabb lesz a klímánk
- **télen** a melegedés mellett valószínűleg csapadékosabb lesz az időjárás
- várhatóan növekszik az időjárási szélsőségek (árvízhajlam, aszályhajlam, hőhullámok) intenzitása és gyakorisága

Az éghajlatváltozás növényzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai

- a vegetációs időszakban jelentkező vízhiány (aszály)
- a téli fagyok elmaradása miatt felszaporodó kártevők és kórokozók
- nyári viharok (jégeső, szélvihar, özönvízszerű eső) okozta károkozások
- idegenhonos (elsősorban déli irányból érkező) kártevők, kórokozók megjelenése
- a már napjainkban is zajló erdőpusztulások

Az éghajlatváltozás növényzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai



Az éghajlatváltozás növényzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai



Az éghajlatváltozás növényzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai



Az éghajlatváltozás növényzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai



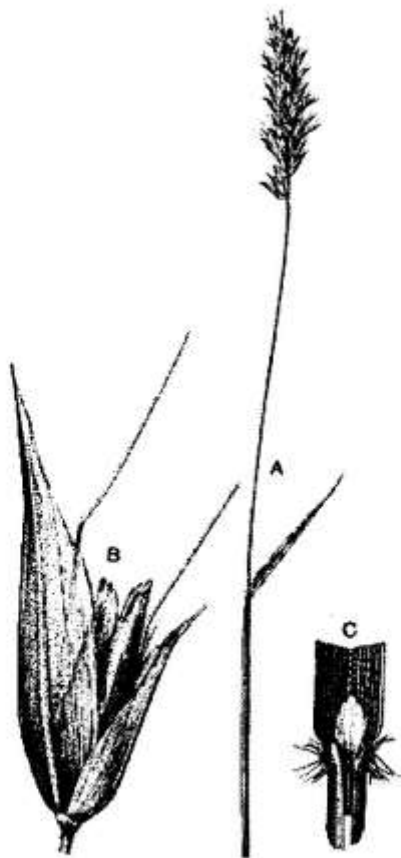
Az éghajlatváltozás növényzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai



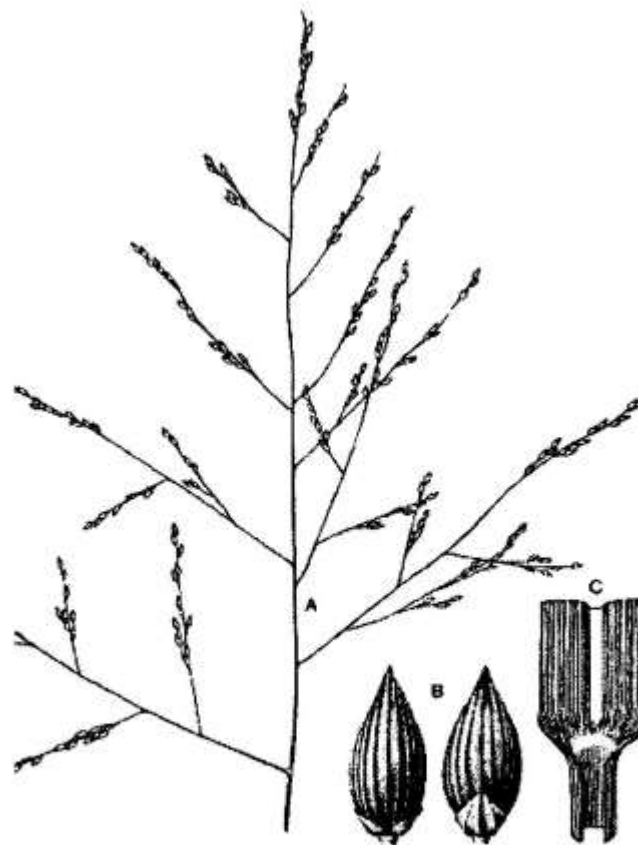
A természetes növénytakaró változása

- A természetes növénytakaró a klímaváltozás hatására átalakul. (Ez a folyamat állandóan tart.)
- Hazánk területén az elmúlt évtizedekben új növényfajok jelentek meg.
- 1998 és 2008 között 6 új pázsitfűfaj: *Anthoxanthum aristatum*, *Bromus carinatus*, *Panicum dichotomiflorum*, *Aegilops geniculata*, *Desmazeria rigida*, *Eriochloa villosa*
- 2008 után további 3 faj: *Eragrostis virescens*, *Rostraria cristata*, *Cynosurus echinatus*,

Új fajok



2. ábra. *Anthoxanthum aristatum* Boiss.:
A) Bugavirágzat, B) Füzérke, C) Levélalap



3. ábra. *Panicum dichotomiflorum* (L.) Minchx.:
A) Bugavirágzat, B) Füzérke, C) Levélalap

Új fajok





Lehetőségek a klímaváltozás hatásának mérséklésére

A gazdasági növények vonatkozásában emberi beavatkozások szükségesek a növényzet termelőképességének fenntartásához.

Ilyen konkrét feladatok lehetnek a következők:

- öntözéses mezőgazdasági és kertészeti termelés
- jégeső előrejelző hálózat illetve jégkárelhárító rendszer kiépítése
- szárazságtűrő fajták alkalmazása
- új növényvédelmi technológiák, új hatóanyagok bevezetése, betegségellenálló fajták nemesítése és elterjesztése
- szárazságtűrő erdei fafajták alkalmazása az új telepítésekénél

The background of the slide is a solid, warm orange-brown color. Overlaid on this background are several faint, stylized outlines of autumn leaves in various shades of brown and gold, scattered across the frame. The leaves have prominent veins and some serrated edges, typical of deciduous trees in fall.

Köszönöm a figyelmet !